

De bestuurlijke aanpak in de praktijk:
handvatten voor lokale besturen

ARIEC OOST-VLAANDEREN

csd.ovl.ariiec@police.belgium.eu

Agenda

- **Van overlast over ondermijning tot georganiseerde criminaliteit**
- **De bestuurlijke aanpak**
- **Lokale handvatten**
- **ARIEC Oost-Vlaanderen**

» Van openbare overlast naar ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar

- In horeca, belwinkels maar ook in woningen en bedrijven
- Wordt lokaal vaak zichtbaar door overlast, situaties van overbewoning, ...

»» Ondermijnende criminaliteit

Breed terrein van criminaliteit maakt dat elke gemeente er kwetsbaar voor is

Witwas in
nachtwinkels

Cannabisteelt in
grote loodsen

Criminele
motorbendes

Illegale prostitutie
en mensenhandel

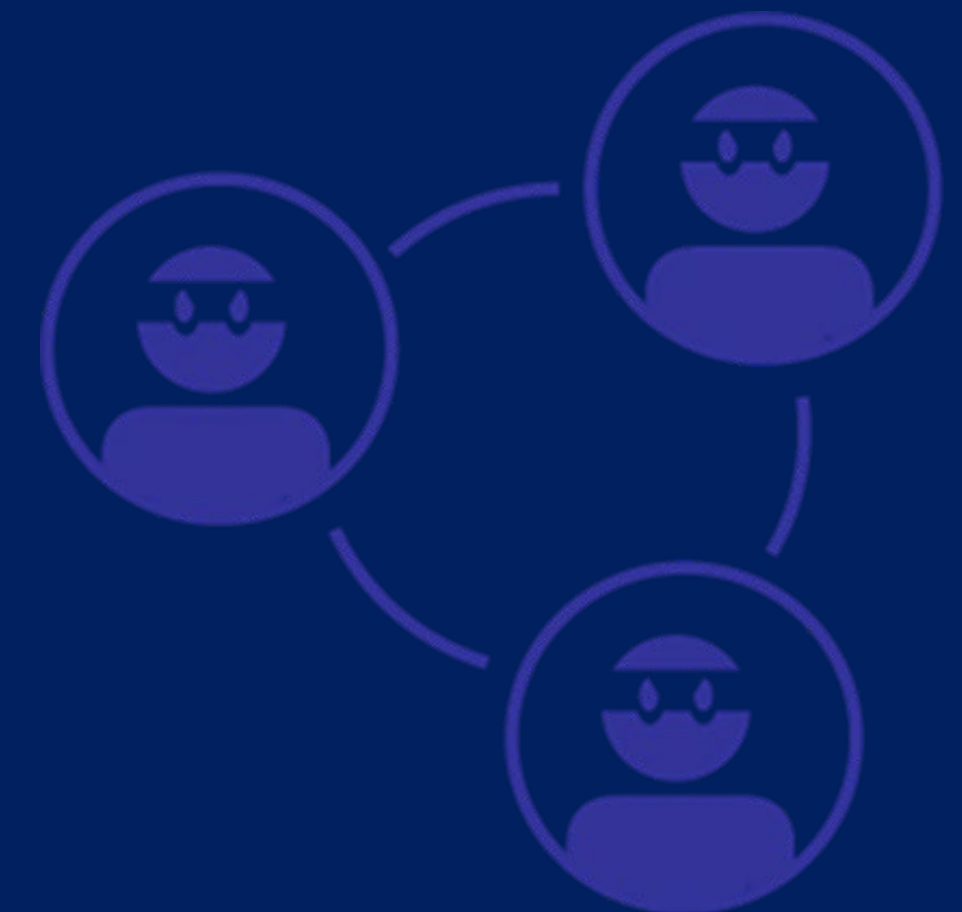
Georganiseerde criminaliteit

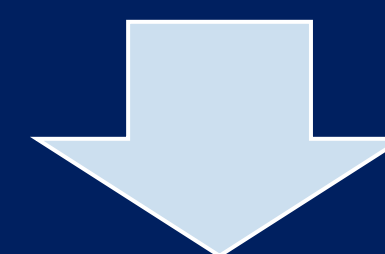
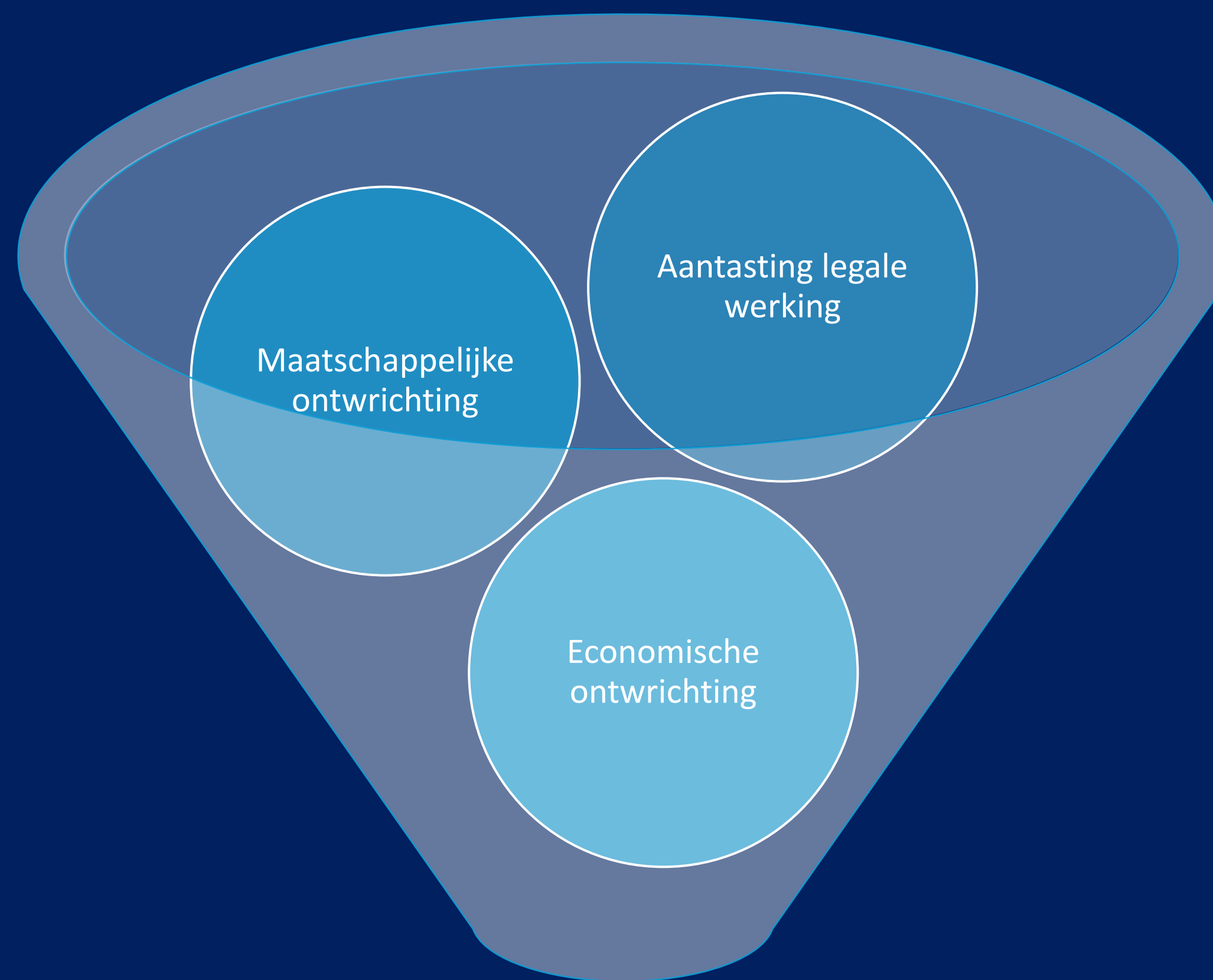
“Denkt globaal en handelt lokaal”

Ontstaat waar er mogelijkheden zijn

Hebben nood aan vergunningen, subsidies, aanbestedingen voor de ontplooiing van illegale, criminele activiteiten en/of het witwassen van crimineel vermogen.

- Gevaar voor misbruik legale structuren en diensten lokale besturen
- Nood om bestuurlijke barrières op te werpen

**Ondermijnende
criminaliteit**

Ondermijnende criminaliteit

Art. 2,6° WBH:

“criminaliteit die haar oorsprong vindt in de strafbare feiten bedoeld in artikel 119ter, §10, vijfde lid, van de Nieuwe Gemeentewet en die daardoor maatschappelijke structuren of het vertrouwen daarin schaadt of kan schaden en die daardoor leidt of kan leiden tot een maatschappelijke en/of economische ontwrichting.”

» Georganiseerde criminaliteit

➔ Georganiseerde criminaliteit

Art. 119ter, § 10, lid 5, 4° NGW:

"het geheel van misdrijven gepleegd door een criminele organisatie, zoals bedoeld in artikel 324bis van het Strafwetboek".

Art. 324bis Sw. :

"Met criminele organisatie wordt bedoeld iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven die strafbaar zijn met gevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen.

Een organisatie waarvan het feitelijke oogmerk uitsluitend politiek, vakorganisatorisch, menslievend, levensbeschouwelijk of godsdienstig is of die uitsluitend elk ander rechtmatig oogmerk nastreeft, kan als zodanig niet beschouwd worden als een criminele organisatie zoals omschreven in het eerste lid."

➔ De bestuurlijke aanpak

Geheel van preventieve, proactieve en repressieve maatregelen waarmee een lokaal bestuur de innesteling van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit en overlast in de gemeente/stad kan voorkomen of aanpakken.

- ➔ GEEN alternatief voor strafrechtelijke handhaving, maar **complementair**
- ➔ **DOEL:** verhinderen dat criminele activiteiten gefaciliteerd worden door (lokale) besturen

Bestuurlijke handhaving

Art. 2.3. WBH definieert "bestuurlijke handhaving" als volgt:

"het geheel van preventieve administratieve beslissingen om de openbare orde en de veiligheid te waarborgen en overlast tegen te gaan."

Lokale handvatten

- Vergunningenbeleid
- Nieuwe Gemeentewet
- Wet bestuurlijke handhaving (DIOB)
- Gemeentelijk Informatie- en Expertisecentrum (GIEC)
- DIOB-decreet
- Vlaams Handhavingsplatform
- Flexactie

Vergunningenbeleid

- ➔ Horecareglement
- ➔ Retributiereglement
- ➔ Uitbatingsvergunning en/of uitbatingsvoorwaarden
 - Preventief: weren van uitbaters (na administratief onderzoek)
 - Repressief: bij schenden voorwaarden kunnen maatregelen opgelegd worden
- ➔ Sectorspecifiek
 - Clubhuizen motorbendes – seksuitbatingen – handcarwash - nachtwinkels

» Artikel 135 §2 Nieuwe Gemeentewet

De gemeenten moeten zorgen voor een **goede openbare orde en veiligheid voor hun inwoners**. Dit omvat onder meer:

- 1° veilig en vlot verkeer op openbare plaatsen;
- 2° openbare rust bewaren en overlast tegengaan;
- 3° orde handhaven bij bijeenkomsten en evenementen;
- 4° toezicht houden op eerlijke handel en voedselhygiëne;
- 5° rampen en epidemieën voorkomen en bestrijden;
- 6° hinder door gevaarlijke dieren voorkomen;
- 7° maatregelen nemen tegen **alle vormen van openbare overlast**.

» Wijzigingen Nieuwe Gemeentewet en Drugswet

- Nieuw artikel 133ter NGW
 - §1 Bestuurlijke verzegeling door burgemeester bij politiemaatregel
 - §2 Bestuurlijke dwangsom door burgemeester bij politiemaatregel
- Aanpassing artikel 134ter NGW (voorwaarden uitbating niet nageleefd)
 - Geen hoogdringendheid meer nodig
 - Geen ernstig nadeel
 - Bevestiging door CBS
- Aanpassing artikel 134quinquies NGW (sluiting bij vermoeden van mensenhandel/mensensmokkel)
 - Bevestiging door CBS
 - Sluiting voor een maximale duur van 6 maand en tweemaal hernieuwbaar
- Aanpassing artikel 134sexies NGW (plaatsverbod)
 - Hoorplicht en bevestiging door CBS
- Aanpassing artikel 134septies NGW (vermoeden terrorisme) en artikel 9bis Drugwet
 - Bevestiging door CBS
 - Sluiting voor een maximale duur van 6 maand en tweemaal hernieuwbaar

» Wet bestuurlijke handhaving

- Wettelijke omkadering van het integriteitsonderzoek door een gemeente
 - Lokale besturen doen **integriteitsonderzoek** door consultatie eigen gegevensbanken, vragen advies aan lokale politie.
 - Mogelijkheid tot **raadpleging centrale databank (CRIO)** met overzicht beslissingen lokale besturen inzake integriteitsonderzoeken.
- Oprichting Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB): verleent toegang tot alle relevante informatie en verleent advies aan lokale besturen in kader van integriteitsonderzoek.
- De oprichting van Arrondissementale Informatie- en Expertise Centra (ARIEC) in elk arrondissement.
- Omzendbrief R.nr.11/2017 van de Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te GENT met als onderwerp ‘Georganiseerde criminaliteit (Criminele organisatie) – Deelname van het Openbaar Ministerie aan de bestuurlijke handhaving van criminaliteit en onveiligheidsfenomenen).
- Omzendbrief 2018 OBOV2018010 van het parket Oost-Vlaanderen die het afsluiten van een protocol tussen gemeente, lokale politie, parket, arbeidsauditoraat en federale politie (CSD/FGP) stimuleert 2017 hof van beroep Gent omtrent deelname van het openbaar ministerie aan de bestuurlijke handhaving. (Tommy: ofwel schrijft men "omzendbrief", ofwel "OBOV", maar niet beiden. Ik zou kiezen als volgt: "OBOV2018010: Protocolakkoord bestuurlijke handhaving criminaliteit en onveiligheid").
- COL 11/2025 van het college van procureurs-generaal bij de hoven van beroep. De toepassing van de wet van 15 januari 2024 betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een directie integriteitsbeoordeling van openbare besturen.

» Aan de slag met integriteitsonderzoeken

Belang van goede coördinatie en samenwerking met het parket/parketmagistraten

➡ **Samenwerkingsakkoord tussen betrokken partijen met heldere afspraken**

- Wie doet wat
- Hoe wordt info-overdracht geregeld
- Hoe lang wordt info bewaard
- Wie heeft toegang tot de informatie

➡ **Contacteer het ARIEC**

- Ondersteuning
- Risico analyse
- Geografische afbakening (verplicht)

➡ **Eerste stap is lokale risicoanalyse**

» STAP 1 - DE RISICOANALYSE

Lokale risicoanalyse is beeldvorming op basis waarvan beslist kan worden welke sector(en) en/of activiteit(en) van het KB 22 april 2024 opgenomen word(t)en in de stedelijke verordening.

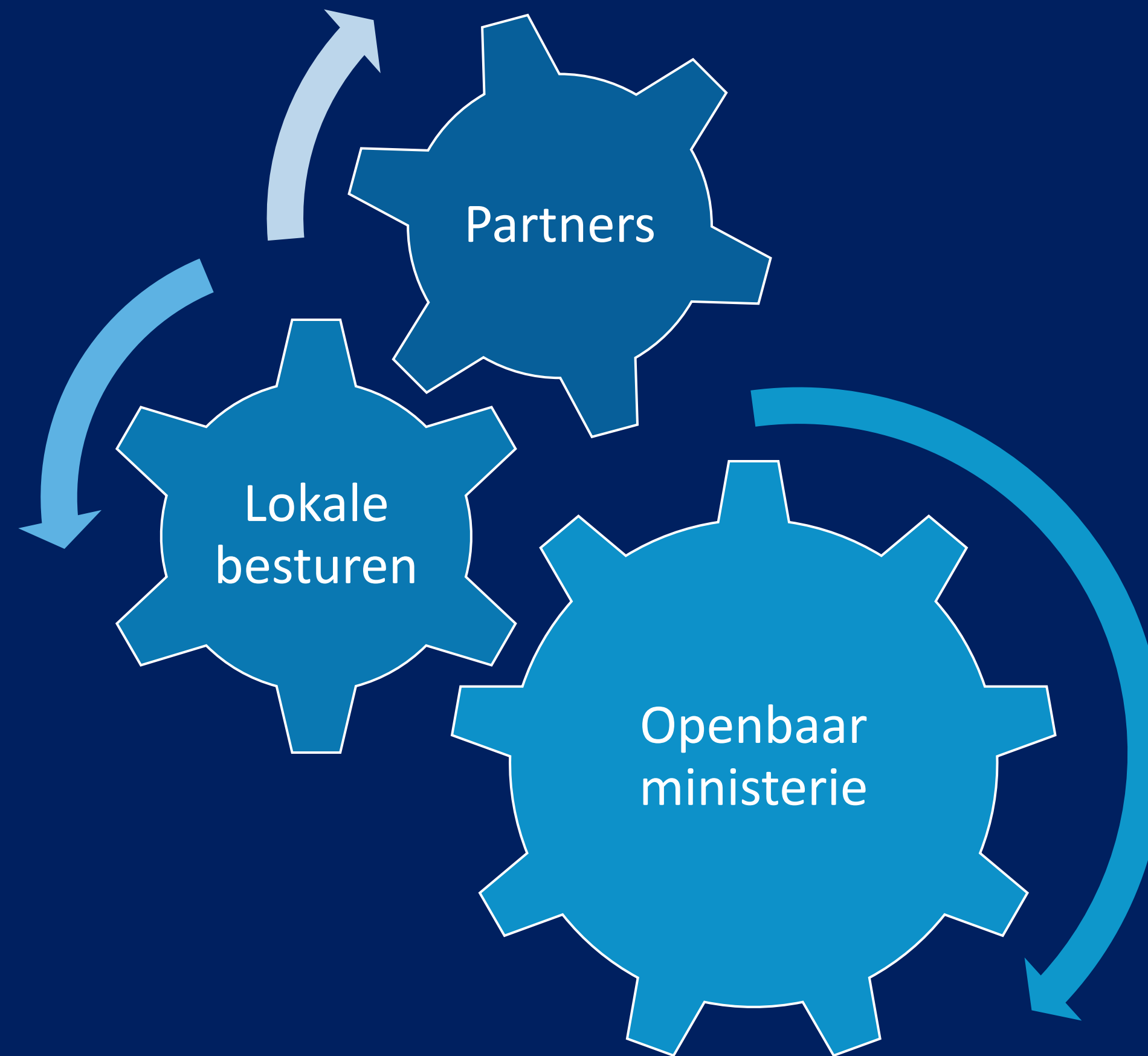
Samenwerking tussen lokaal bestuur, lokale politie en ARIEC
Lokaal bestuur neemt initiatief
Wie levert wat aan?

- 6 ondermijningsgevoelige sectoren en 35 ondermijningsgevoelige economische activiteiten
- Mogelijk om voor slechts één of twee activiteiten of sectoren een verordening aan te nemen.

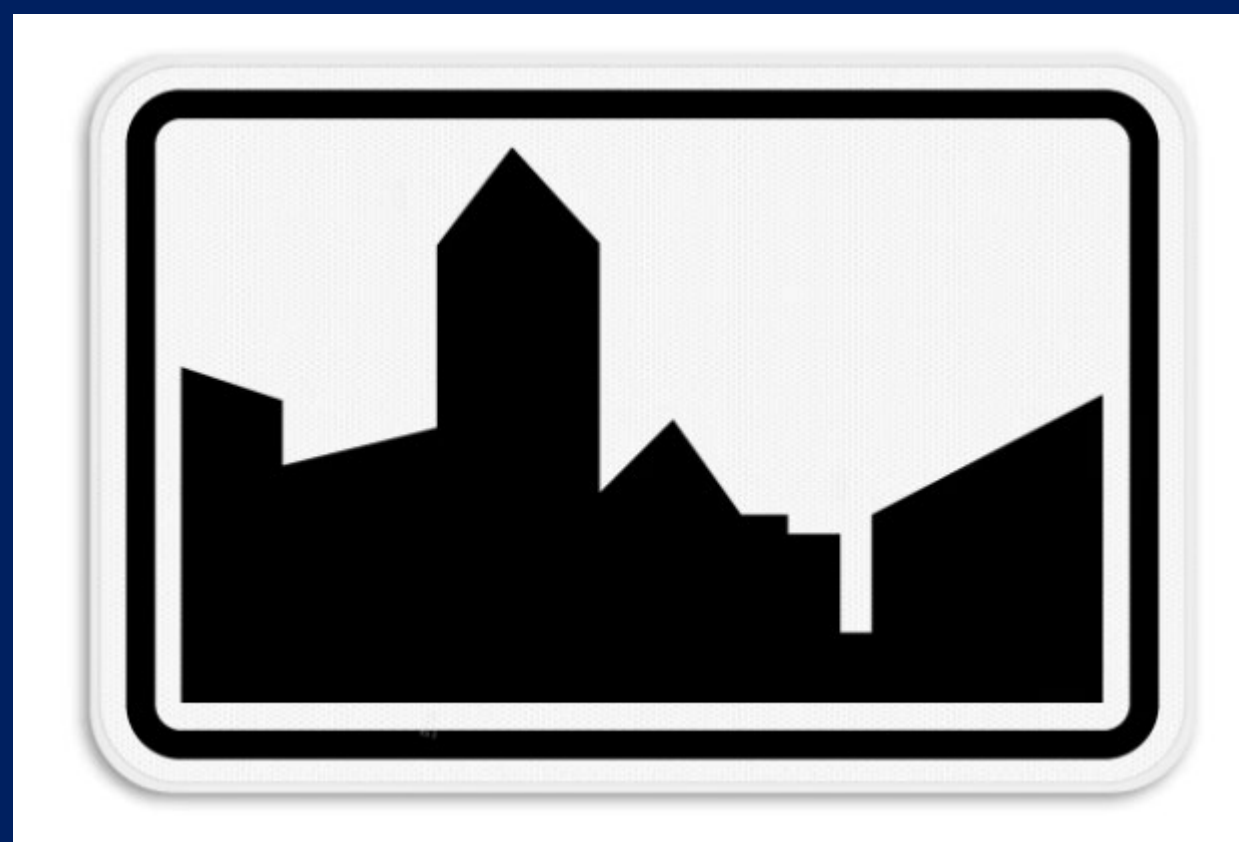

Mogelijkheid om stapsgewijs de Wet Bestuurlijke Handhaving te implementeren.

» It takes a team to make a dream work...

»» LOKAAL BESTUUR

Overzicht maken van het aantal handelszaken per activiteit/sector (cartografie)

Overzicht van het aantal weigeringen/intrekkingen/structurele schendingen van vergunningen indien vergunningsplicht

Aantal bestuurlijke maatregelen

Aantal meldingen/klachten bij stadsdiensten/gemeenschapswachten

Aantal GAS-inbreuken: aantal/evolutie/herhaalde inbreuken

Bepalen of er nood is aan geografische afbakening.

Als dit nodig is, moet dit stevig gemotiveerd worden.

»» LOKALE POLITIE

**Lokale
Politie**

Zijn er (veel) flexacties binnen deze activiteit?

- ➔ Indien ja, zijn er veel?
- ➔ Stijgen de vaststellingen?

Zijn er veel/stijgende meldingen en vaststellingen binnen deze activiteit?

- ➔ Stijgen de PV's gekoppeld aan deze activiteit?
- ➔ Analyse PV's

→ Literatuurstudie

- ❖ Contextualisering
- ❖ Criminaliteitscijfers
- ❖ SIOD Statistieken

→ Graydon

- ❖ Percentage spookbedrijven voor deze activiteit?
- ❖ Fraude detectie score voor bedrijven?

» STAP 2 - GEMEENTELIJKE POLITIEVERORDENING

Goedkeuring door Gemeenteraad

“Verordening tot uitvoering van integriteitsonderzoeken in de economische activiteit...”

Inhoud

Artikel 1 - Toepassingsgebied

- ❖ Artikel 119ter NGW
- ❖ KB van 22 april 2024 betreffende de economische sectoren en activiteiten

Artikel 2 - Termijn

Artikel 3 - Procedure integriteitsonderzoeken

Artikel 4 - Gevolgen van het onderzoek

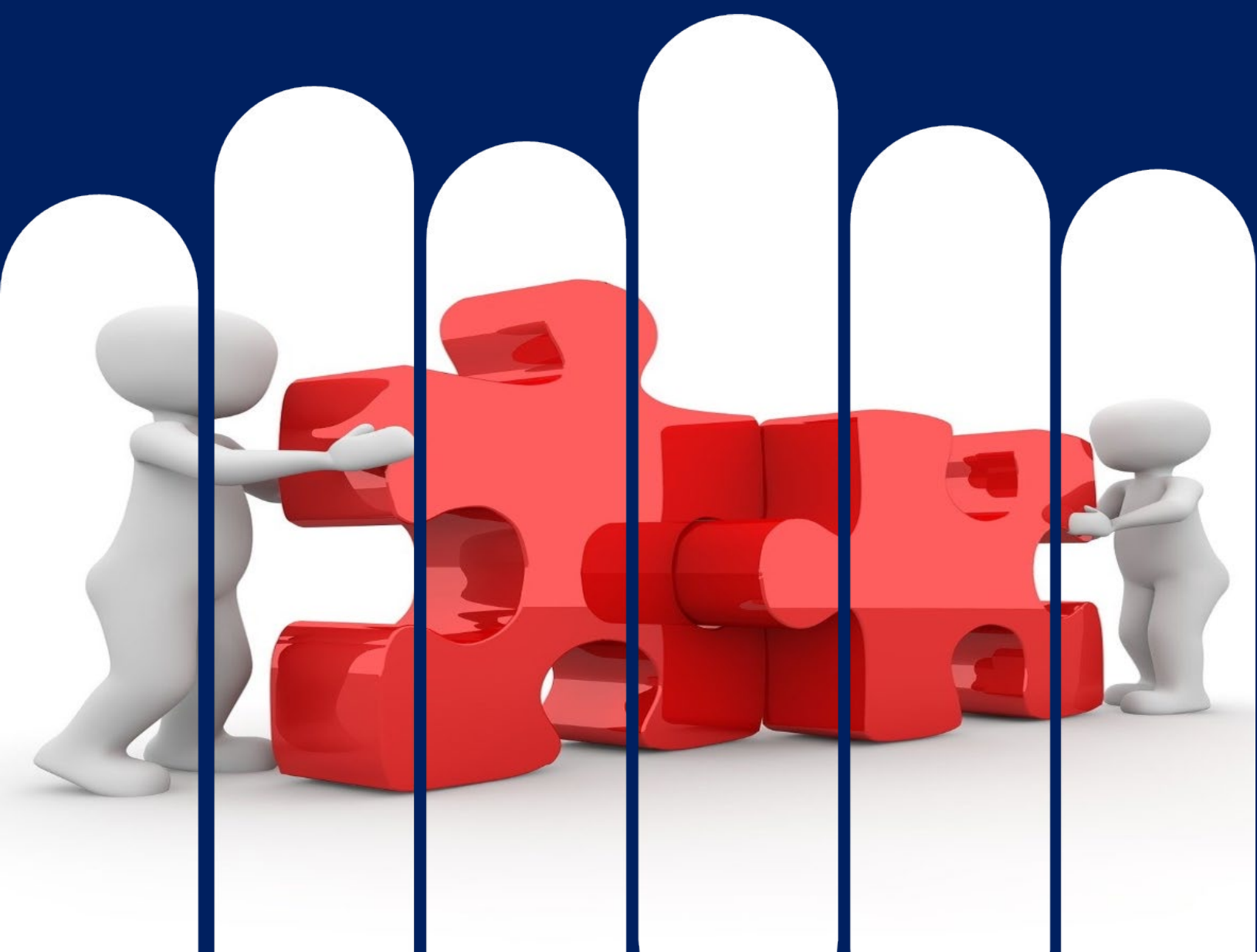
Weigeren - schorsen - opheffen uitbatingsvergunning

» STAP 3

Protocolakkoord

**ARRONDISSEMENTEEL
SAMENWERKINGSAKKOORD**

Partijen en start uitvoering

Partijen:

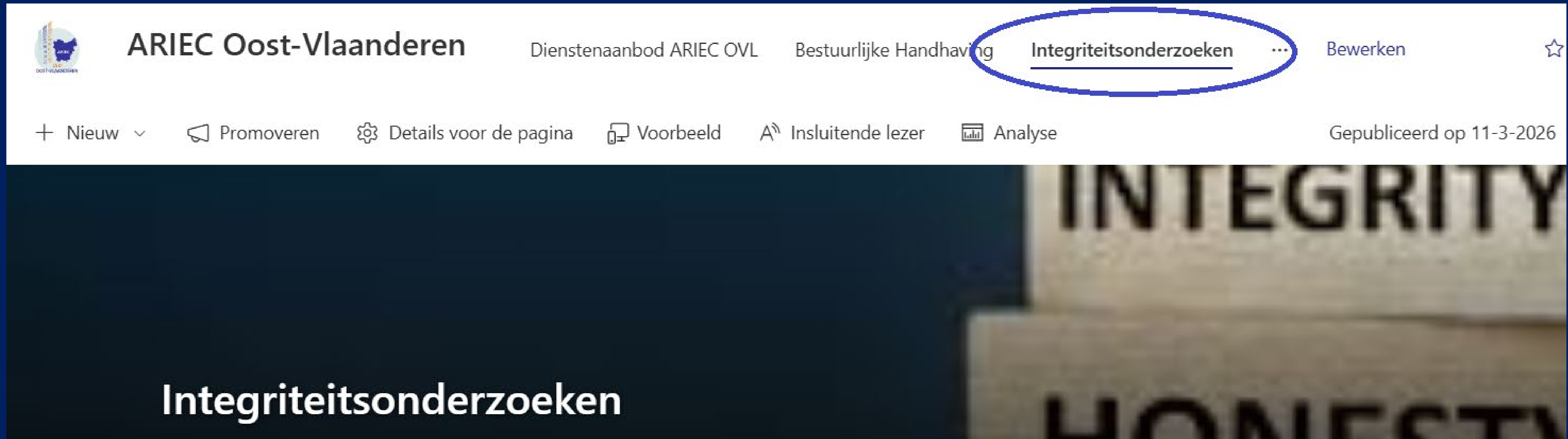
- ❖ OM
- ❖ Stad/gemeente
- ❖ PZ
- ❖ CSD
- ❖ FGP

Uitvoering integriteitsonderzoek

- ❖ Stad/gemeente duiden personeelsleden aan
- ❖ Brengen via FORMS-formulier ARIEC daarvan op de hoogte

» Pagina op Sharepoint:

- Aanvraagformulier
- Stappenplan
- Schematische voorstelling

» GIEC

Gemeentelijk Informatie- en ExpertiseCentrum

= operationeel lokaal overleg waarbij op aangeven van het lokaal bestuur:

- Casuïstiek wordt besproken
- Kennis en expertise wordt uitgewisseld
- Flexacties worden voorbereid en opgevolgd
- Lokale beeldvorming wordt besproken
- Reglementering wordt voorgesteld en voorbereid.

» Vlaams DIOB-decreet

- ➔ Sedert 1 januari 2026 in werking.
- ➔ Openbare diensten kunnen integriteitsonderzoek opleggen wanneer zij Vlaams recht toekennen of hebben toegekend.
- ➔ Niet gebonden aan reglement.
- ➔ Niet alle uitbatingen binnen de economische activiteit of sector moeten onderzocht worden.
- ➔ Omzendbrief nr. 4/2026 betreffende de gegevensuitwisseling in het kader van het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur.

» Vlaams Handhavingsplatform

AGENTSCHAP
JUSTITIE EN HANDHAVING

- ➔ Stelt de informatie van Vlaamse inspectiediensten ter beschikking
- ➔ Momenteel wordt bekeken hoe ontsluiting het meest praktisch georganiseerd kan worden – Interdisciplinaire werkgroepen
- ➔ VVSG zal sessies organiseren i.s.m. ARIEC's voor lokale besturen

» Flexactie

= een tijdelijke en gerichte actie,
op een specifiek domein,
in samenwerking met externe diensten GPI

- ✓ Samen sterk
- ✓ Goede samenwerking – overleg
- ✓ Dossier opbouw
- ✓ Leidt tot het nemen van maatregelen

» Parket en Arbeidsauditoraat ondersteunen de bestuurlijke aanpak in Oost-Vlaanderen

Parket Oost-Vlaanderen

Met de goedkeuring van het parket kan gerechtelijke informatie die bestuurlijk van belang is en werd bekomen in het kader van de uitoefening van de opdrachten van gerechtelijke politie gebruikt worden in een bestuurlijk verslag aan de burgemeester.

Dit in uitvoering van het protocolakkoord bestuurlijke handhaving (OBOV2018010) van het Parket Oost-Vlaanderen.

Arbeidsauditoraat Gent, afdeling Oost-Vlaanderen

Met de goedkeuring van de Arbeidsauditeur kan gerechtelijke informatie en informatie vanuit de inspectiediensten gedeeld worden in een bestuurlijk verslag aan de burgemeester.

ARIEC Oost-Vlaanderen

Het lokaal bestuur aan zet!

Het ARIEC ondersteunt.

Infofiche kansspelen

1 Problematiek

Volgens cijfers
De VAD leerlin
jaar niet veel
afgelopen jaa

De goksector
bekomen. In
fraude te d
genomen or
KSC) was re
die de bing
manipulati
om honder
dergelijke

Sinds 201
nevenact
opkomen
dagblad
mogelijk
wezen e

Infofiche handcarwash

1 Problematiek

Al sedert 2018 w
gemakkelijk toeg
werknemers eco
werken in sle
veiligheidsuitrus
Ook in België w
Reiniging Voert
als structureel
Recente cijfers
In de eerste he
vastgesteld v
problemen m

2 Wettelijk kader

Infofiche kapperszaken/barbiershops

1 Problematiek

Volgens Jelle Janssens, professor Criminologie aan de Universiteit Gent en gespecialiseerd in georganiseerde criminaliteit en corruptie, zijn kapperszaken en barbiershops kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit.

Er kan sprake zijn van oneerlijke concurrentie en het zijn geschikte vehikels voor witwassen.

Er wordt zwartwerk, uitkeringsfraude, het tewerkstellen van mensen zonder papieren en ook economische uitbuiting vastgesteld.

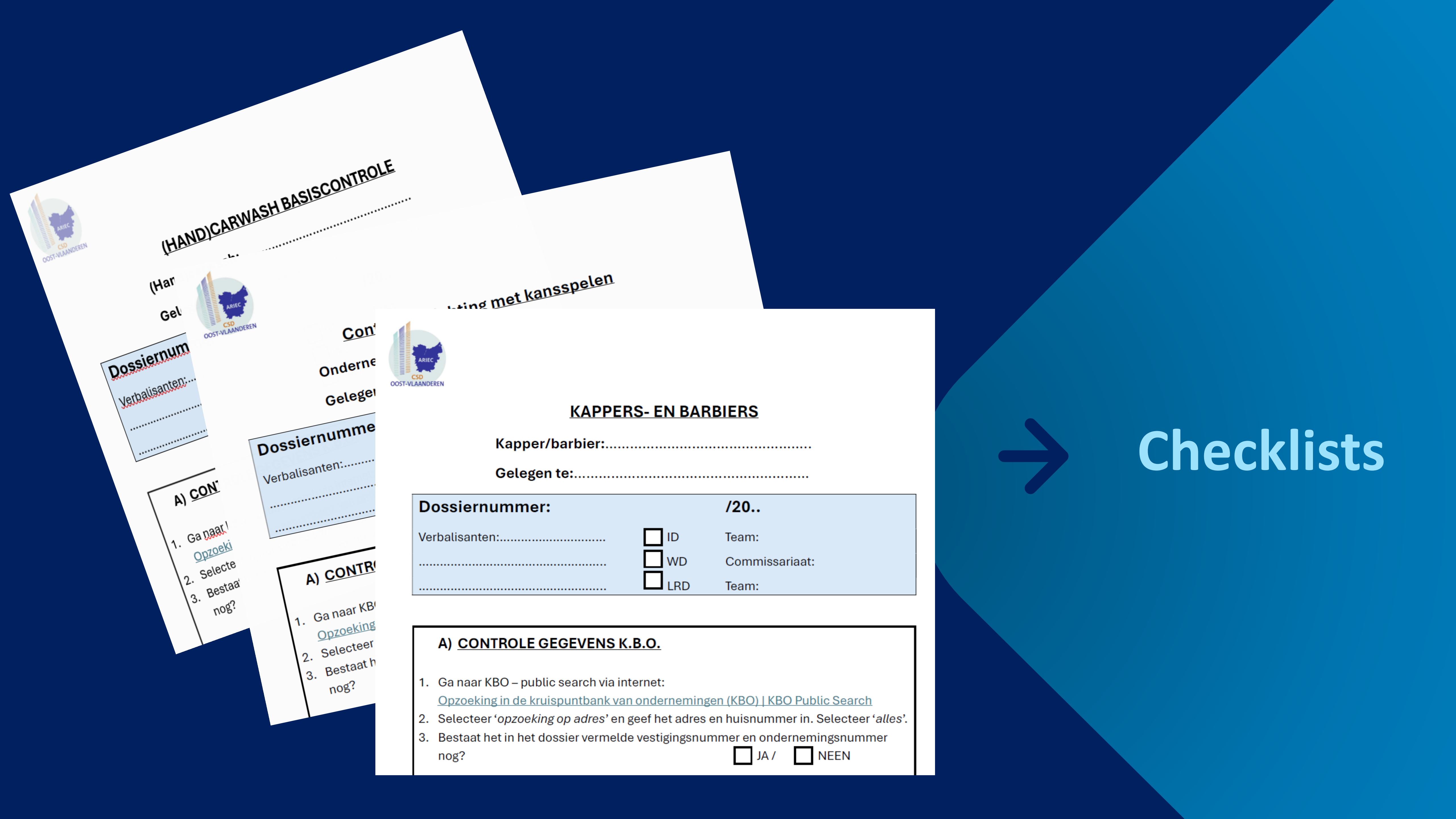
Potentieel zitten hier hele constructies achter verborgen.

2 Wettelijk kader

- Artikel 7 van het decreet d'Allarde en het artikel II.3 van het Wetboek van Economisch recht bepaalt dat beperkingen op de uitbating van bepaalde handelszaken raken aan de vrijheid van ondernemen.

Fiches

Checklists

(HAND)CARWASH BASISCONTROLE

(Har
Gel

Dossiernum

Verbalisanten:.....

A) CON

1. Ga naar!
[Opzoeki](#)

2. Selecte

3. Bestaa'
nog?

KAPPERS- EN BARBIERS

Kapper/barbier:.....

Gelegen te:.....

Dossiernummer: /20..

Verbalisanten:.....

☐ ID

☐ WD

☐ LRD

Team:

Commissariaat:

Team:

A) CONTROLE GEGEVENS K.B.O.

1. Ga naar KBO – public search via internet:
[Opzoeking in de kruispuntbank van ondernemingen \(KBO\) | KBO Public Search](#)

2. Selecteer ‘opzoeking op adres’ en geef het adres en huisnummer in. Selecteer ‘alles’.

3. Bestaat het in het dossier vermelde vestigingsnummer en ondernemingsnummer
nog? ☐ JA / ☐ NEEN

» Vragen?

CSD.OVI.ARIEC@police.belgium.eu

Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum

Coördinatie- en Steundirectie (CSD)

Federale Politie Oost-Vlaanderen

Groendreef 181

9000 Gent

